

V Sopi je alkohol opustilo tisoč Slovencev

Projekt V proces opuščanja pitja je bilo vključenih 4000 oseb – Rekord Gornja Radgona z 81 čezmernimi pivci manj

Alkoholizem je v Sloveniji eden od treh največjih problemov javnega zdravja. Skoraj vsak drugi Slovenec že čezmerno pije. Najdražja bolnišnična oskrba za enega bolnika, povezanega s tveganim pitjem, je lani znašala 181.000 evrov, najdražja psihiatrična obravnava pa 135.000 evrov. Lani so neposredni stroški zdravljenja pitja alkohola pri nas znašali skoraj 50 milijonov evrov.

POLONA MALOVRH

A lanski stroški so le tretjina siceršnjih v naši državi, ki se po popitih litrih na leto uvršča v sam vrh evropskih »mokrih kultur«. Evropska unija skupaj z Norveško in Švico namreč velja za območja, kjer živijo največji porabniki alkohola. Odrasli Slovenec po zadnjih podatkih spi povprečno 38 litrov vina na leto, pri tem pa še 93 litrov piva in tri litre žganja. A to je le registrirana poraba. Študija Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) iz leta 2018 je opredelila neposredne zdravstvene stroške pitja alkohola v vrednosti 147 milijonov evrov na letni ravni. Posredni stroški zaradi prometnih nesreč, nasilja v družini ... so ocenjeni na dodatnih 81 milijonov evrov, skupaj torej na več kot 220 milijonov evrov ali več kot 0,5 odstotka BDP. To breme je po podatkih generalnega direktorja ZZZS Marjana Sušlja celo večje, kot ga ima zdravstvo pri zdravljenju diabetesa. Leta 2020 se je breme stroškov za zdravljenje zaradi čezmernega pitja alkohola sicer znižalo, kar je po Sušljevem mnenju verjetno posledica zmanjšane pristopa do storitev in manjšega povpraševanja po njih.

O pitju je treba govoriti

Oktober 2016 smo Slovenci začeli projekt Sopa ali Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola; iztekel se bo septembra. V projektu, ki ga je vodila Tadeja Hočevar z NIJZ, je pitje opustilo tisoč oseb iz osemnajstih lokalnih okolij. Hočevarjeva je na predstavitvi za-

ključkov projekta poudarila, da je o alkoholu treba govoriti – in to ne le znotraj štirih sten in ne le takrat, ko gre za tragične posledice, na primer v prometnih nesrečah. Pitje alkohola je treba detabuizirati in destigmatizirati. Največje tveganje, da bodo posegli po alkoholu, obstaja za posameznike znotraj posebej ranljivih skupin: za brezposelne, gibalno ovirane, socialno ogrožene, otroke in mladostnike, duševno bolne in senzorno ovirane, to je gluhe, naglušne, slepe in slabovidne.

Vključeni številni strokovnjaki

V projekt Sopa je bilo vključenih 450 strokovnjakov, usposobljenih za svetovanje, in 135 strokovnjakov, usposobljenih za informiranje. Neposredno je 288 usposobljenih izvajalcev svetovanja za opuščanje čezmernega pitja alkohola v projektu nagovorilo 50.000 ljudi v osemnajstih lokalnih okoljih. Več kot štiri tisoč ljudi je bilo vključenih v proces opuščanja pitja alkohola; kot rečeno, opustilo ga je skoraj tisoč ljudi oziroma natančno 943, od tega 686 v vzhodni in 257 v zahodni regiji. Najbolj so bile pri obravnavi oziroma svetovanju, da so pacienti opustili pitje, uspešne diplomirane medicinske sestre v ambulantah družinske medicine. Najučinkovitejši so bili v Gornji Radgoni, kjer je alkohol opustilo 81 ljudi.

Država se bo morala odločiti

Namen Sope je bil zmanjšati čezmerno pitje pri odraslih prebivalcih Slovenije ter s tem preprečiti negativne posledice, ki jih ima tvegano in škodljivo pitje alkohola za posameznika in njegove svojce. Stroka ocenjuje, da je bil projekt uspešen in da je kot tak lahko zgled drugim. Med največjimi dosežki projekta sta tudi mreža strokovnjakov različnih profilov in prenovljen celostni pristop, ki obeta usklajeno sodelovanje različnih strokovnih služb. Sušelj pravi, da smo v občutljivem trenutku, ko se bo morala država odločiti, kako doseženo vključiti v obstoječo zdravstveno-socialno strukturo. Ali kot je dejal direktor NIJZ Milan Krek: »Covid-19 bomo obvladali, ideje Sope pa bodo ostale. Alkohol ne bo odšel sam po sebi, ampak ga lahko obvladamo le s socialnimi in zdravstvenimi programi ter celovitim pristopom družbe do tega problema.«

- Skoraj vsak drugi odrasli Slovenec čezmerno pije.
- Leta 2016 smo pristopili v projekt Sopa za odgovoren odnos do pitja.
- Pitje je opustilo 943 ljudi – 686 v vzhodni in 257 v zahodni regiji.

Lani so neposredni stroški zdravljenja pitja alkohola pri nas znašali skoraj 50 milijonov evrov. FOTO TADEJ REGENT